راهبرد

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به مناسبت آغاز سال تحصیلی مدارس و دانشگاه‌ها:

پاسدار ریشه‌های هویت ملی و زبان مادری و پرچم مقدس باشید

حضرت آیت‌الله سـید مجتبی حسینی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به مناسبت آغاز سال تحصیلی مدارس و دانشگاه‌ها، با ادای احترام بـه دانش‌آموزان، دانشجویان، معلمان و اساتید شهید در جنگ تحمیلی اخیر، بازگشایی مدرسه و دانشگاه را نویدبخش نشاط، امید و حرکت پرشتاب ملت به سوی آینده‌ای روشن دانستند و با توصیه به دانش‌آموزان و دانشـجویان برای مجهز شـدن به «علم و تقوا و دانایـی و توانایی»، خطاب به آنان تاکید کردند: مدرسه و دانشگاه را خانه دوم خود بدانید و با صیانـت از حریم‌های آن و حرکت در جهت ارتقاء هر چه بیشتر سطح آگاهی و بینش و تعالی رفتارها و منش‌ها، آن را کانون پیشرفتگی وطن خود نمایید.

مقـام معظم رهبری همچنین به مسـوولان جهت برنامه‌ریزی حکیمانه و تلاش موثر برای بهبود معیشت معلمان و اساتید توصیه موکد کردند.

متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

یرفعِ‌الله الذین آمنوا مِنکم والذین اوتُوا العِلم درجات

طلیعهِ سال نو تحصیلی و بازگشایی خانه‌های علم و ادب در مدرسه و دانشگاه، نویدبخش نشاط، امید، و حرکت پرشتاب ملت به سـوی آینده‌ای روشن و شکوهمند می‌باشـد. آینده‌ای که تحقق آن در دستان توانمند فرزندان عزیز ایران و تربیت‌یافتگان مکتب اسلام و انقلاب اسلامی است. همان نسلی که بارهـا خمینی کبیر و خامنه‌ای عظیم‌الشـأن شهید اعلی‌الله‌مقامه‌الشریف، امید خود به ایشان را بیان کردند.

اینک که دروازه سال تحصیلی تازه‌ای بر روی خیل عظیم دانش‌آموزان و دانشجویان گشوده می‌شود و راهنـوردان علم و حکمت با امیـد به توفیق الهی دوره‌ای جدید از کسـب دانش و معرفت و مهارت را آغاز می‌کنند، شایسته اسـت هم‌نوا با مادران و پدران داغـدار، بار دیگر یاد دانش‌آموزان شـهید شـده در جنگ تحمیلی اخیر را گرامـی بداریم. امسال روزهای خاطره‌ساز ابتدای سال تحصیلی، برای ما غمی از فراق فرزندان سفر کرده‌مان را تازه می‌سازد. در مدارس و دانشگاه‌ها جای خالی بعضی از دانشجویان و اساتید و معلمین حس خواهد شد و این اندوه، ذهن ما را به سمت صحیح منازعه بین خیر و شر و جنگ بین حق و باطل راهنمایی خواهد کرد. مسوولیت امروز دانش‌آموزان و دانشجویان، سعی در مجهز شدن به علم و تقوا، امید و اخلاق، و دانایی و توانایی و زدودن پرده‌های جهل و تاریکی اسـت تا آنگاه که با شکستن مرزهای دانش و فتح قله‌های پیشرفت‌ساز آن، ماموریت تاریخی خود در جهت اعتلاء ایران اسلامی را به انجام برسانند. این مهم در جایی صورت می‌گیرد که خانه دوم ایشان به‌شمار می‌آید. از این رو به این عزیزان عرض می‌کنم که لازم اسـت همواره از حریم‌های آن به بهترین شکل صیانت نمایید و با ارتقاء هر چه بیشتر سطح آگاهی و بینش و تعالی رفتارها و منش‌هایتان، آن را کانون پیشرفتگی وطن خود بنمایید. از فرصت حضور چند ساله در این مأمن دانش و ادب و نشاط و امید برای خودافزایی هر چه بیشتر بهره بگیرید؛ خودافزایی در مهم‌ترین عنصر حیات انسـان که ارتباط با خالق متعال است، و خودافزایی در ارتباط با هم‌نوعان و هم‌وطنان و خانواده؛ و خودافزایی در زمینه کسب دانش و به دست آوردن انواع مهارت‌ها. در این مدت، درسـت فکر کردن و ابتکار ورزیدن را تمرین کنید و همواره پاسدار ریشه‌های هویت ملی و عزت و استقلال فرهنگی خود و زبان مادری و پرچم مقدس نظام اسـلامی و سـایر نمادهای آن باشید. بزودی نوبت آن می‌رسـد که نقش مناسب خود را در جامعه بیابید که در آن موقع با انجام آن به بهترین شکل، خود و کشور خود را سربلند خواهید ساخت. اکنون در روزگاری که توحش نظام سـلطه خصوصاً دولت جنایتکار امریکا و نظام جعلی صهیونی بیداد می‌کند، قدرت برآمده از دانش همراه با تقوا و اخلاق، چونان سـپری پولادین و شمشـیری بُران است که دستان متجاوز آنان را از سر بشریت کوتاه می‌سازد. اکنون شما در کلاس‌های درسی حاضر می‌شوید که نسل‌هایی که اندکی پیش از شما بر روی نیمکت‌های دوست‌داشـتنی آن نشسـته بودند اینـک در انواع جبهه‌های دفاع از وطن و شـرف برای ایران اسلامی، عزت و اقتدار خلق می‌کنند و همان‌ها اسـوه و چراغ راه شما خواهند بود؛ همچنان که پیش از آنان کسانی در همیـن کلاس‌ها بودند که اسـوه‌های فداکاری و نشـان‌های عظمت کشور و اسـطوره‌های بزرگی و بزرگواری به‌شمار می‌روند. کلام آخر در مورد معلمان و اساتید است. ما همه وامدار معلمان خود در هر مقطعی از دوره تحصیلی هستیم. این قشر عزیز و محبوب که اغلب با خالص‌ترین عواطف شاگردان‌شـان مواجه می‌شوند، شایسته آن هستند که در مجامع و زمان‌های مختلف مورد تکریم همگان باشند. مناعت و قناعتی که نوعاً در ایشان مشـاهده می‌شود، مسوولان امر را نسبت به وضع فعلی معیشت ایشان قانع نمی‌سازد، و ان شـاءالله با برنامه‌ریزی حکیمانه، برای بهبود آن تلاش موثری به‌عمل خواهنـد آورد؛ خصوصاً اینکه این مقوله فراتر از انجام وظیفه‌ای قانونی، امری است که از دل برمی‌خیزد. سلام و رحمت و برکت خداوند بر اساتید، معلمان، دانشجویان و دانش‌آموزان شهید جنگ تحمیلی سـوم و در رأس آنـان رهبر حکیم و مربی عظیم‌الشأن شهیدمان اعلی‌الله‌مقامه‌الشریف که حق بزرگی بر شتاب چشـمگیر دانش در کشور داشتند؛ و سـپاس از همه مربیان، معلمان و اساتید عرصه علـم و دانش و دین؛ و تبریک و خوشـامد به تک تـک دانش‌آموزان و دانشجویان خوش‌عاقبت ملت ایـران؛ و امید کـه با دعای پُر یمن سـرورمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف در دستیابی به قله‌های علم و ادب و پیشرفت، هر چه موفق‌تر باشند، ان‌شاءالله.

سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای

۳۱/شهریور/۱۴۰۵

«تعادل» بررسی می کند؛ کاهش سرعت رشد کمک کننده خواهد بود؟

ماموریت سخت مهار نقدینگی

نقدینگی در اقتصاد ایران سال‌هاست به یکی از مهم‌ترین متغیرهای تعیین‌کننده تورم تبدیل شده‌است؛ متغیری که تقریبا همه اقتصاددانان، فارغ از تفاوت دیدگاه‌هایشان، آن را در مرکز تحلیل‌های پولی قرار می‌دهند. هر زمان حجم پول با سرعتی بیش از رشد تولید افزایش یافته، نتیجه آن خود را در رشد قیمت کالاها، کاهش ارزش پول ملی و کوچک‌تر شدن قدرت خرید خانوارها نشان داده‌است. به همین دلیل، کنترل نقدینگی امروز تنها یک هدف بانک مرکزی نیست؛ بلکه به یکی از مهم‌ترین اولویت‌های سیاست اقتصادی کشور برای مهار تورم مزمن تبدیل شده‌است. آخرین آمار رسمی بانک مرکزی نیز تصویری دوگانه از این وضعیت ارایه می‌دهد. از یک سو، حجم نقدینگی کشور از مرز ۱۸ هزار و ۵۰۰ هزار میلیارد تومان (همت) عبور کرده و نسبت به پایان سال گذشته حدود ۱۹ درصد افزایش یافته‌است. از سوی دیگر، رییس کل بانک مرکزی معتقد است که شتاب رشد نقدینگی نسبت به دوره قبل کنترل شده و سیاست‌های پولی توانسته سرعت خلق پول را تا حدی کاهش دهد. این تفاوت میان «رشد حجم نقدینگی» و «کاهش شتاب رشد» دقیقاً همان نقطه‌ای است که آینده تورم ایران را تعیین خواهد کرد.

نقدینگی؛ موتور پنهان تورم در اقتصاد ایران

در ساده‌ترین تعریف، نقدینگی مجموع پول و شبه‌پولی است که در اختیار مردم، بنگاه‌ها و شبکه بانکی قرار دارد. افزایش این متغیر لزوما به معنای تورم نیست، اما زمانی که رشد نقدینگی بسیار سریع‌تر از رشد تولید باشد، پول بیشـتری به دنبال مقدار تقریباً ثابتـی از کالا و خدمات حرکت می‌کند و نتیجه آن افزایش عمومی قیمت‌هاست. اقتصاد ایران طی دو دهه گذشته بارها این چرخه را تجربه کرده‌است. رشد بالای نقدینگی، افزایش پایه پولی، کسری بودجه و ناترازی شـبکه بانکی به تدریـج به یک چرخه خودتقویت‌شونده تبدیل شده‌اند؛ چرخه‌ای که مهار آن بدون اصلاحات ساختاری تقریباً ناممکن است. بر اساس آخرین برآوردها، حجم نقدینگی در پایان مرداد ۱۴۰۵ به حدود ۱۸ هزار و ۵۴۰ همت رسیده است. این رقم نسبت به مرداد سـال گذشـته بیش از ۵۴ درصد افزایش نشان می‌دهد؛ هرچند بخش مهمی از این افزایش، میراث رشد شدید نقدینگی در سال گذشته است. به بیان دیگر، امروز مساله اصلی کوچک شدن نقدینگی نیست؛ بلکه کند کردن سرعت اضافه شدن پول جدید به اقتصاد است.

چرا بانک مرکزی از «کاهش شتاب» سخن می‌گوید؟

یکی از سوءبرداشت‌های رایج این است که کاهش رشد نقدینگی به معنای کاهش حجم پول تلقی می‌شود. در حالی که سیاسـت پولی بانک مرکزی دقیقا بر عکس عمل می‌کند؛ هدف این اسـت که نقدینگی همچنان رشـد کند، اما با آهنگی متناسب با ظرفیت اقتصاد. رییـس کل بانک مرکزی اعلام کرده رشـد پنج‌ماهه نقدینگی در سـال جاری حدود ۱۹ درصد بوده است. این رقم اگرچه نسـبت به مدت مشابه سال قبل یک واحد درصد بیشتر است، اما در مقایسه با رشد سالانه بیش از ۵۳ درصدی نقدینگی در پایان سـال گذشته، نشان می‌دهد سیاست‌گذار تلاش کرده‌است از جهش‌های بزرگ‌تر جلوگیری کند. این رویکرد اهمیت زیادی دارد؛ زیرا اقتصاد ایران در شرایط جنگ، تحریم و فشارهای ارزی قرار دارد و توقف کامل رشـد نقدینگی نه ممکن است و نه مطلوب. دولت همچنان باید حقوق کارکنان، هزینه‌های عمومی و بخشی از تعهدات اجتماعی خود را تأمین کند و بنگاه‌ها نیز به سرمایه در گردش نیاز دارند.

بنابراین ماموریت بانک مرکزی، ایجاد تعادل میان تأمین مالی اقتصاد و جلوگیری از خلق پول بی‌ضابطه است.

کسری بودجه ریشه‌ای که همچنان باقی مانده است

تقریباً هیچ تحلیلی درباره نقدینگی بدون اشاره به کسری بودجه کامل نیسـت. زمانی که درآمدهای پایدار دولت پاسخگوی هزینه‌ها نباشد، معمولا سه مسیر پیش روی سیاسـت‌گذار قرار می‌گیرد: افزایش مالیات، استقراض یا استفاده از منابع پولی. مشـکل زمانی آغاز می‌شود که بخشی از این کسری از مسیر افزایش پایه پولی یا استقراض غیرمستقیم از بانک مرکزی جبران شود. در این صورت، پول جدید وارد اقتصاد می‌شود و به تدریج خود را در قالب تورم نشـان می‌دهد. در سـال‌های اخیر، اصلاح ساختار بودجه بارها به عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های اقتصادی مطرح شـده، اما اجرای آن به دلیل هزینه‌های اجتماعی و سیاسی، همواره با دشـواری همراه بوده است. جنگ و افزایش هزینه‌های عمومی نیز باعث شده بخش مهمی از این اصلاحات به تعویق بیفتد. به همین دلیل بسیاری از اقتصاددانان معتقدند کنترل پایدار نقدینگی بدون انضباط مالی دولت امکان‌پذیر نیست.

نقش بانک‌ها در خلق پول

بخش بزرگی از نقدینگی ایران نه توسـط چاپ مستقیم اسکناس، بلکه از طریق شبکه بانکی ایجاد می‌شود. هر بار که بانک‌ها تسهیلات جدید اعطا می‌کنند، در عمل پول جدیدی وارد اقتصاد می‌شود. اگر این اعتبار به سمت تولید و سرمایه‌گذاری مولد هدایت شود، می‌تواند رشد اقتصادی ایجاد کند؛ اما اگر به فعالیت‌هـای غیرمولد، دارایی‌های سفته‌بازانه یا بنگاه‌داری بانک‌ها اختصاص یابد، نتیجه آن افزایش تورم خواهد بود. بانـک مرکزی در ماه‌های اخیر یکی از محورهای اصلی سیاسـت خـود را کنترل خلق نقدینگی توسط بانک‌ها اعلام کرده است. محدود کردن اضافه‌برداشت بانک‌ها، نظارت بر ترازنامه و کنترل رشد اعتبارات از جمله ابزارهایی اسـت که برای کاهش فشار تورمی به کار گرفته شده است. با این حال، اصلاح شبکه بانکی همچنان یکی از دشـوارترین پروژه‌های اقتصادی کشور محسوب می‌شود؛ زیرا بانک‌ها هم‌زمان باید منابع سپرده‌گذاران را حفظ کنند، تولید را تأمین مالی کنند و از افزایش بی‌ضابطه نقدینگی نیز جلوگیری شود.

آیا مهار نقدینگی به معنای رکود است؟

یکی از مهم‌ترین نگرانی‌ها این اسـت که سیاسـت‌های انقباضی به رکود عمیق‌تر منجر شـود. اقتصـاد ایران در سال‌های اخیر هم‌زمان با تورم بالا، رشد اقتصادی پایین و کاهش سرمایه‌گذاری مواجه بوده و همین وضعیت، مفهوم «رکود تورمی» را به واقعیتی پایدار تبدیل کرده است. اگر بانک مرکزی صرفاً اعتبارات را محدود کند، بسـیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط با کمبود سرمایه در گردش روبرو خواهند شد. از سوی دیگر، اگر خلق پول آزاد شود، تورم دوباره شتاب می‌گیرد. بنابراین سیاست‌گذار ناچار است میان دو هدف متعارض تعادل ایجاد کند. آمارهای جدید نشان می‌دهد شبکه بانکی در پنج ماه نخست سال بیش از ۴۱۰۰ همت تسهیلات برای بخش تولید پرداخت کرده و تأمین مالی زنجیره‌ای نیز به حدود ۲۶۹ همت رسیده است. این ارقام نشان می‌دهد راهبرد بانک مرکزی، کاهش اعتبار نیسـت؛ بلکه هدایت اعتبار به سمت فعالیت‌های مولد است.

چرا نقدینگی هنوز برای مردم محسوس است؟

ممکن است از نظر آماری شتاب رشد نقدینگی کاهش یافته باشد، اما مردم همچنان افزایش قیمت‌ها را در زندگی روزمره احساس می‌کنند. دلیل این تناقض روشن است؛ تورم امروز تنها محصول پولی نیست که امسال خلق شده، بلکه نتیجه انباشت چند سال رشد شدید نقدینگی، جهش نرخ ارز و شوک‌های ناشی از جنگ و تحریم نیز هست. به همین دلیل کاهش سرعت رشد نقدینگی، اثرِ خود را با فاصله زمانی نشان می‌دهد. اقتصاددانان معمولا معتقدند سیاست پولی با وقفه چندماهه بر سطح عمومی قیمت‌ها اثر می‌گذارد و نباید انتظار داشت مهار نقدینگی بلافاصله به کاهش قیمت کالاها منجر شود. در واقع هدف نخست، تثبیت تورم است؛ سپس می‌توان به کاهش تدریجی آن امیدوار بود.

جنگ و تحریم متغیرهایی که معادله را پیچیده‌تر کردند

اقتصاد ایران در سال جاری تنها با مشکلات پولی مواجه نبوده اسـت. جنگ، محدودیت‌های تجاری، اختلال در حمل‌ونقل و فشارهای تحریمی نیز هزینه تولید و واردات را افزایش داده‌اند. در چنین شرایطی حتی اگر رشد نقدینگی کاملاً کنترل شود، بخشی از تورم از مسیر افزایش هزینه‌های تولید و عرضه وارد اقتصاد می‌شود. همین موضوع باعث شده وظیفه بانک مرکزی دشوارتر از گذشته باشد. سیاست پولی به تنهایی قادر نیست آثار جنگ یا تحریم را از بین ببرد؛ بلکه تنها می‌تواند از تبدیل شدن شـوک‌های بیرونی به موج‌های بزرگ‌تر تورمی جلوگیری کند. از این منظر، کنترل نقدینگی شرط لازم برای مهار تورم است، اما شرط کافی نیست.

راهکارهای بلندمدت؛ از پول تا تولید

اگر هدف، کاهش پایدار تورم باشد، مجموعه‌ای از اصلاحات باید هم‌زمان اجرا شـود. نخسـتین گام، انضباط مالی و جلوگیری از کسری بودجه تورم‌زاست. دوم، اصلاح ساختار بانک‌ها و کاهش بنگاه‌داری آنهاست تا منابع مالی به جای دارایی‌های غیرمولد به سمت تولید حرکت کند. در کنار این دو محور، افزایش سرمایه‌گذاری اهمیت تعیین‌کننده‌ای دارد. اقتصادی که ظرفیت تولید آن رشـد نکند، حتی با کنترل نقدینگی نیز در بلندمدت با فشار قیمتی مواجه خواهد شد. رشد تولید، بهره‌وری و توسعه بخش خصوصی می‌تواند تعادل میان پول و کالا را برقرار کند؛ همان تعادلی که اساس ثبات قیمت‌هاست.

مسیر آغاز شده، اما پایان راه نیست

آخرین آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد سیاست کنترل نقدینگی وارد مرحله‌ای شده که هدف آن کاهش شتاب رشـد پول اسـت، نه توقف کامل آن. این تغییر رویکرد می‌تواند مقدمه‌ای برای کاهش تدریجی تورم باشد، اما فاصله میان وضعیت فعلی و ثبـات پایدار همچنان زیاد است. اقتصاد ایران امروز با نقدینگی بیش از ۱۸ هزار همت، تورم بالا، کسری بودجه و فشارهای خارجی روبروست؛ مسائلی که هیچ‌کدام با یک ابزار واحد حل نمی‌شوند. اگر اصلاحات مالی، اصلاح شبکه بانکی، هدایت اعتبار به تولید و افزایش سـرمایه‌گذاری هم‌زمان دنبال شود، می‌توان امیدوار بود که نقدینگی از یک موتور تورم به ابزاری برای رشد اقتصادی تبدیل شـود. در غیر این صورت، کاهش موقت شتاب رشد پول نیز به تنهایی برای بازگرداندن قدرت خرید مردم کافی نخواهد بود. آنچه امروز در آمارهای پولی دیده می‌شود، بیش از آنکه نشانه پایان بحران تورم باشد، علامتی از آغاز یک مسیر دشوار است. کاهش شتاب رشد نقدینگی می‌تواند از شدت فشارهای تورمی در ماه‌های آینده بکاهد، اما اقتصاد ایران هنوز با واقعیتی روبروست که حاصل سال‌ها انباشت ناترازی، رشد بالای پایه پولی و فاصله میان رشد پول و رشد تولید است. به همین دلیل، موفقیت سیاسـت‌های بانک مرکزی تنها زمانی پایدار خواهد بود که با اصلاحات مالی، بانکی و بودجه‌ای همراه شـود. در واقع، مهم‌ترین چالش سیاست‌گذار اقتصادی ایجاد تعادل میان دو ضرورت هم‌زمان اسـت؛ از یک سو باید از خلق بی‌ضابطه پـول جلوگیری کرد تا ارزش پول ملی بیش از این کاهش پیدا نکند و از سـوی دیگر نباید جریان اعتبار به سمت تولید متوقف شود. اقتصاد ایران همچنان بانک‌محور است و بخش بزرگی از سرمایه در گردش بنگاه‌ها از طریق شـبکه بانکی تأمین می‌شود؛ بنابراین مهار نقدینگی نباید به معنای خفه کردن تولید تعبیر شـود، بلکه باید به معنای هدایت منابع به سمت فعالیت‌های مولد باشـد. تجربه کشورهای مختلف نیز نشان می‌دهد تورم مزمن با یک تصمیم کوتاه‌مدت از بین نمی‌رود. کاهش کسری بودجه، اصلاح ترازنامه بانک‌ها، افزایش بهره‌وری، جذب سرمایه‌گذاری و تقویت بخش خصوصی مجموعه اقداماتی هستند که در کنار سیاست پولی می‌توانند ثبات را به اقتصاد بازگردانند. اگر رشـد نقدینگی با رشد واقعی تولید همسو شود، فشار بر بازار ارز، کالا و خدمات نیز به تدریج کاهش خواهد یافت. در نهایت، مهم‌ترین دستاورد امروز نه کاهش حجم نقدینگی، بلکه تغییر جهت سیاسـت‌گذاری به سمت کنترل کیفیت خلق پول است. این مسیر هنوز طولانی است، اما استمرار انضباط پولی و مالی می‌توانـد زمینه‌ای فراهم کند که اقتصاد ایران از چرخه تکرارشونده تورم بالا فاصله بگیرد و به سمت ثباتی حرکت کند که بیش از هر چیز، قدرت خرید و امنیت اقتصادی خانوارها را تقویت خواهد کرد.

قالیباف: تسلیم نمی‌شویم؛ تا پایان یافتن تهدید ایستاده‌ایم

رییـس مجلس با تاکید بر اینکه فرهنـگ دفاع مقدس دکترین ملی برای مواجهه ملت ایران با تهدیدات در روزهای سخت است، اظهار کرد: دشمن بداند ما نه هرگز منتظر می‌مانیم، نه تسلیم می‌شویم و نه کشور را تعطیل می‌کنیم و تا پایان یافتن تهدید ایسـتاده‌ایم. محمدباقر قالیباف رییس مجلس شورای اسلامی صبح روز (سه شنبه، ۳۱ شـهریور) با حضور در باغ موزه دفاع مقدس در هفتمین آیین سراسری تجلیل و تکریم پیشکسوتان دفاع مقدس و مقاومت در جمع تعدادی از رزمندگان و ایثارگران، ضمن تسلیت سالروز وفات حضرت فاطمه معصومه (س) گفت: ما زندگی مادی و معنوی، عزت، استقلال، آزادی و امنیت خود را مدیون یکایک رزمندگان هستیم.

دفاع مقدس به عنوان یک سبک زندگی باور و فرهنگ است

رییس مجلس شورای اسلامی در ادامه با بیان اینکه برای همه ما بسیار سخت و غمگین و موجب دلشکستگی است که هفته دفاع مقدس نخستین سالی را آغاز کنیم که فرمانده کل قوای شهید خود را نداریم، یادآور شد: ایشان فرماندهی بودند که از روزهای اول جنگ و در همان هفته‌های نخست سال ۵۹ به عنوان یک رزمنده، چریک و نماینده امام (ره) در صحنه جنگ در اهواز و جبهه حمیدیه حضور پیدا کردند اما امروز در جمع ما نیستند. وی در ادامه تصریح کرد: اگر امروز فرهنگ دفاع مقدس در کشور ما نهادینه شده، همه می‌دانیم که پرچمدار این حرکت در رفتار و کردار آقای شهیدمان بوده و پیگیری آن در جایگاه رهبری را که امروز این فرهنگ در همه بخش‌ها مشاهده می‌شود، مدیون ایشان هستیم. اگر همت، پشتکار، درایت و آینده‌اندیشی امام شهیدمان نبود شاید امروز این فرهنگ اینگونه نجات‌بخش ایران عزیز و اسلام ما نبود. قالیباف در ادامه با بیان اینکه ما هیچگاه تعبیر امام شهید در استفاده از دو کلمه پرمغز «گنج جنگ» را برای دفاع مقدس فراموش نمی‌کنیم، گفت: امروز دفاع مقدس به عنوان یک سبک زندگی، باور و فرهنگ است؛ فرهنگی که همه ارکان و اصول انقلاب در آن نهفته است. این فرهنگ، انقلاب را روز به روز بارورتر و فرهنگ بسـیج را تولید کرد و تداوم بخشید. فرهنگ دفاع مقدس سنت الهی و شهادت را به ما آموخت و عزت، رشادت، آزادی، شایسته‌سالاری، شایسته پروری و شایسته گزینی را به ما عطا کرد. این فرهنگ، برادری را به ما آموزش داد و اسـتقلال، آزادی، عقلانیت، عدالت و معنویت در بستر فرهنگ دفاع مقدس شکل گرفت و ما را بر اساس آن تربیت کرد که همه آنها را مدیون امام شهیدمان هستیم. رییس قوه مقننه همچنین با بیان اینکه بدون اغراق فرهنگ دفاع مقدس یک دکترین ملی برای ملتی همچون ملت بزرگ ایران در مقابله و مواجهه با تهدید و رفع تهدید در روزهای سخت است، عنوان کرد: در حقیقت در جریان دفاع بود که بازدارندگی و توان تحمیل محاسبات خود به

دشمن را پیدا کردیم. ما این باور که بتوانیم دشمن را از تجاوز منصرف کنیم، از فرهنگ دفاع مقدس داریم. وی در ادامه با بیان اینکه دفاع مقدس در حوزه اقتصاد به ما تاب‌آوری و کاهش آسیب‌پذیری را آموخت، اظهار داشت: دفاع مقدس در حوزه علم و فناوری به ما خوداتکایی و جهش را آموخت. زمانی بود که ما نارنجک هم نداشتیم و فراتر از آن حتی سیم خاردار هم نداشتیم و هیچ کشوری آن را به ما نمی‌فروخت. بُرد آتش موثر ما نیز بیشـتر از ۱۵ کیلومتر نبود و حداکثر آن از طریق توپخانه ۱۲۰ ما بود که با محدودیت گلوله در همان ۲۴ تا ۴۸ ساعت اول جنگ می‌توانستیم نواخت تیر داشته باشیم و بعد از آن جیره‌بندی شد که روزانه ۴ یا ۵ گلوله شلیک شود. قالیباف در ادامه تصریح کرد: اگر امروز بدون محدودیت، چند هزار کیلومتـر آن طرف‌تر را مورد هدف قرار داده و نقطه‌زنی می‌کنیم، خوداتکایی و جهش فناوری آن را از دفاع مقدس آموختیم. دفاع مقدس «ما می‌توانیم» که کلام حکیمانه امام کبیر (ره) بود را به ما آموخت. رییس مجلس همچنین با اشـاره به اینکه دفاع مقدس در حوزه فرهنگ به ما اعتماد به نفس و انسجام ملی را آموخت، بیان کرد: امروز ملت مبعوث پا در جای پـای پدران و مادران و ملتی گذاشته‌اند که در دوران دفاع مقدس فرزندان خود را تا پای اتوبوس‌ها و قطارها برای اعزام به جبهه مشایعت و بدرقه می‌کردند و سـپس آب، نان، غـذا و درمان آنها را پیگیری می‌کردند. این فرهنگ این ملت ما را اینگونه شجاع بار آورد که تمام دوسـتان و دشمنان ما انگشت حیرت به دهان گرفته‌اند. وی ادامه داد: دفاع مقدس در حوزه سیاست نیز وحدت در مقابل فشار خارجی و تحمیل خارجی را به ما آموخت. قالیباف اضافه کرد: امروز وقتی رییس جمهور شیطان‌صفت امریکا با قدرت شیطانی خود سخن از نابودی ملت ایران می‌راند و با این عریانی سخن می‌گوید باید بداند که با فرهنگ دفاع مقدس، با فرهنگ متمدن دینی و نشأت گرفته از مکتب قرآن و اهل بیت (ع) و با یک تمدن تاریخی ایرانی روبروست. دشمن بداند که تلاش قدرت خارجی و لو یک ابرقدرت مانند امریکا هرگز قدرت تحمیل اراده خود به این ملت مسـتقل، آزاده، شجاع و معتقد به سنت‌های الهی را نخواهد داشت. رییس مجلس با بیان اینکه تفاوت ملت و نیروهای مسلح کشور عزیزمان ایران با سایر کشورها ریشه در دفاع مقدس دارد، اظهار کرد: اگر ما آن روز در دفاع مقدس تربیت شدیم و آموزش دیدیم به این دلیل بود که امام کبیر (ره) و امام شهید را داشتیم و امام حاضر ما حضرت آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای نیز ادامه‌دهنده راه رهبران گذشته ما هستند. وی افزود: دشمنان ما بدانند پاسخ امروز ما در جریان جنگ ترکیبی، جنگ نظامی، جنگ اقتصادی و جنگ دیپلماسی حتما همان پاسخی است که از گذشته تا به امروز به آنها داده‌ایم. آنها باید بدانند که ما نه هرگز منتظر می‌مانیم، نه تسلیم می‌شویم و نه کشور را تعطیل می‌کنیم و تا پایان یافتن تهدید ایستاده‌ایم و حتما با قدرت رفع تحریم می‌کنیم. کشور ما قدرت بازدارندگی پایدار دارد.

دیپلماسی به معنای تسلیم نیست؛ به معنای تبدیل قدرت میدان به دستاورد سیاسی است

قالیباف در ادامه با بیان اینکه دشمن باید بداند مذاکره نیز یک روش مبارزه است، بیان کرد: مذاکره برای اینکه ایران خود را از میدان مبارزه خارج کند، نیست بلکه انتقال بخشی از این میدان به عرصه میدان دیگری به نام دیپلماسی است. دیپلماسی ما نیز برخاسته از فرهنگ دفاع مقدس است. دیپلماسی به معنای تسلیم نیست بلکه تبدیل قدرت میدان به دستاورد سیاسی است. وی در ادامه تاکید کرد: ما با همه وجود درک کرده و می‌کنیم و در عمل نشان داده‌ایم که دفاع مقدس یک خاطره در تقویم‌ها نیست بلکه کارخانه دایمی تولید قدرت و عزت است؛ این فرهنگ دفاع مقدس است. آنچه را که دیروز در سنگرها آموختیم و در جریان آن تربیت شدیم، امروز در میدان جنگ، میدان فناوری، میدان اقتصاد، میدان فرهنگ و در میدان دیپلماسـی به کار می‌بندیم و دشمن را عاجز می‌کنیم.

دفاع مقدس آغاز یک حرکت بود

رییس مجلس شـورای اسلامی ادامه داد: امروز دشمن به عنوان یک ابرقدرت در دنیا در تمامی این عرصه‌ها مستأصل و کلافه شده و به تعبیر ما به درد «چه کنم، چه کنم» گرفتار آمده است. در حقیقت منطق ما همان منطق دفاع مقدس است. دفاع مقدس پایان یک جنگ نبود؛ دفاع مقدس آغاز یک حرکت و یک الگو بود، آغاز یک منطق بود؛ منطق ملتی که برای حفظ استقلال در میدان ایستاد و متناسب با همان میدان بروز و ظهور پیدا کردند. وی تاکید کرد: تسری فرهنگ دفاع مقدس بود که توانست ما را به عرصه‌های قدرت ملی سوق دهد و توانستیم آنها را روز به روز حفظ کنیم و افزایش دهیم. وی ادامه داد: دفاع مقدس همان منطقی است که ما را وارد میدان نظامی و میدان اقتصادی کرد و به سمت تاب‌آوری و خودکفایی سوق داد؛ همان منطقی که فناوری را به ما آموخت تا چگونه عدم وابستگی داشته باشیم که نمونه عینی آن را نیز دیده‌ایم. قالیباف تصریح کرد: اگر می‌خواهیم تفاوت دو رویکرد را در اتکا به فرهنگ دفاع مقدس در حوزه فناوری و عدم اتکا به این فرهنگ را ببینیم، نمونه آن تفاوت صنایع شمال و جنوب آزادراه تهران-کرج است که در یکی به این فرهنگ باور داشتند و دیگری چنین باوری نداشته است. رییس مجلس اضافه کرد: در شمال این آزادراه فناوری ما قدرت هوافضای ماست و در جنوب آن، صنعت خودروسازی را داریم؛ قصد ندارم زحمت کارگران و مهندسان را نادیده بگیرم اما آنچه روشن و مشخص است تفاوت تکیه به فرهنگ دفاع مقدس و عدم تکیه به این فرهنگ است. در شمال این آزادراه، یعنی صنایع موشکی و هوافضا، جزو دو سه کشور نخسـت دنیا هسـتیم اما در جنوب آن مصرف‌کننده‌ای هستیم که در چنین شرایطی باید سالانه ۶ تا ۷ میلیارد دلار هزینه واردات قطعات کنیم تا خودروی داخلی آن هم با این مصرف سوخت داشته باشیم.

منطق دفاع مقدس، سرمایه‌ای راهبردی برای اقتدار و قدرت ملی است

قالیباف ادامه داد: فرهنگ دفاع مقدس صرفا یک روز ۳۱ شهریور در تقویم نیست که دور هم جمع شویم بلکه فرهنگی است که منطق شهادت، بسیج، ابتکار و خلاقیت را دارد. فرهنگ «ما می‌توانیم»، شعار نیست بلکه باوری است که با آن زندگی کرده و باید به آن توجه کنیم. رییس مجلس اضافه کرد: فرهنگ دفاع مقدس مصرف تاریخی ندارد که در یک تاریخ منقضی شود و صرفا برای یک زمان خاص نیست چرا که مبتنی بر سنت‌های الهی است و تا دنیا، دنیاست خداوند وعده داده که این منطق پیروز است. منطق دفاع مقدس یک سرمایه راهبردی برای اقتدار ملی و قدرت ملی ماست.

سیاست

پیام رهبر معظم انقلاب در پی ارتحال آیت‌الله‌العظمی شبیری

رهبر معظم انقـلاب ارتحال حضرت آیت‌الله‌العظمی شـبیری رضوان‌الله‌تعالی‌علیه، فقیه عالی‌مقـام و از محققین تراز اول شـیعه را تسلیت گفتند. متن پیام حضرت آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

خبر تأسـف‌بار ارتحال اسـتاد معظم، فقیه عالی‌مقام حضرت آیت‌الله‌العظمی شبیری رضوان‌الله‌تعالی‌علیه واصل شـد. این عالم بزرگوار همه عمر شـریف خود به‌جز چند سال اوّل طفولیت را در مسیر تعلّم و تعلیم و تحقیق گذراندند و همواره از سوی هم‌ترازانِ سنّی و دوره‌ای و اسـاتید به عنوان شخصی محقّق و ژرف‌نگر قلمداد می‌شدند. تسلّط ایشان بر فنون مختلف مربوط به استنباط احکام شرعی با ظرائف و لحاظ دقائق همراه بود. مجالس درس آن بزرگوار حتّی وقتی که عدد حضّار آن از چند نفر تجاوز نمی‌کرد، به عنوان مجالس تتبّع و تدقیق شناخته می‌شد و بحق چنین بود. بحمدالله در حدود کمی بیش از سه دهه اخیر، عدّه زیادی این توفیق را یافتند تا از وجود مغتنم ایشان در حدّ ظرفیت خود بهره ببرند و برای محافل علمی و تدریس خود توشه بردارند. محضر ایشان، محضر افاده و استفاده بود حتّی آن وقتی که قدم‌زنان بعد از درس به سوی بیت شریف می‌رفتند. غیر از وجهه مسلّم علمی، رفتار متواضعانه و پدرانه ایشان با طلّاب و فضلا هم امری مشهود و درس‌آموز بود. بی‌شک فقدان این شخصیت ممتاز، خلئی در ردیف محقّقین تراز اوّل شیعه در عصر حاضر ایجاد نموده است که شاید جبران آن مدت‌ها به طول انجامد. بنده این مصیبت را به سرورمان عجّل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشّریف و حوزه‌های علمیه و بالخصوص شاگردان و علاقه‌مندان و بالاخص بیت شریفِ عالِم و فاضل‌پرور ایشان تسلیت عرض نموده و از محضرِ حضرت حق جلّ‌وعلا، علوّ درجات برای آن بزرگوار مسئلت دارم.

سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای

باقدرت از مواضع ایران در مجامع بین‌المللی دفاع خواهیم کرد

رییس‌جمهور پیش از عزیمت به نیویورک، با تشریح اهداف و برنامه‌های این سـفر، گفت: حضور در مجمع عمومی سازمان ملل متحد فرصتی برای تبیین مواضع جمهوری اسلامی ایران، تشریح واقعیت‌های منطقه و رساندن صدای ملت ایران به افکار عمومی جهان است. مسعود پزشکیان صبح روز سه‌شنبه در نشست خبری پیش از عزیمت به نیویورک به منظور شرکت در هشتاد و یکمین مجمع عمومی سازمان ملل، با اشاره به شعار امسـال این مجمع اظهار داشـت: این مجمع با شعار «اعتماد» برگزار می‌شود؛ در حالی که در عمل، اصول و چارچوب‌های حقوقی و بین‌المللی، از جمله حقوق ملت‌ها و انسان‌ها، در مواردی به دلیل برخورداری برخی قدرت‌ها از ابزارهای سیاسی، نظامی و اقتصادی نادیده گرفته می‌شود. رییس‌جمهور افزود: با این حال، مجمع عمومی سازمان ملل متحد تریبون و جایگاهی است که می‌توان در آن، مظلومیـت و در عین حال اقتدار ملت ایران را برای جهانیان تبیین کرد. در جریان این سـفر نیز دیدارها و گفت‌وگوهای متعددی با سیاستمداران، شخصیت‌های فرهنگی و رسانه‌های مختلف خواهیم داشت و تلاش می‌کنیم مواضع جمهوری اسلامی ایران و واقعیت‌های موجود را به گوش افکار عمومی جهان برسانیم. پزشکیان با اشاره به شرایط و دشواری‌هایی که ملت ایران در طی مسیر اخیر تحمل کرده‌اند، تصریح کرد: ملت ایران با سـربلندی از این شرایط عبور کرده است و این موضوع مایه افتخار است. با قدرت از مواضع خود در مجامع بین‌المللی دفاع خواهیم کرد و امیدواریم بتوانیم پیام واقعی ملت ایران را به جهانیان منتقل کنیم. رییس‌جمهور تأکید کرد: ملت ایران با وجود همه فشارها، جفاها و سختی‌ها، با عزت و اقتدار ایستاده است و تا پای جان از کشور، مردم، باورها و اعتقادات خود دفاع خواهد کرد. پزشکیان در پاسخ به پرسشی درباره موضوعاتی که در دیدارها و گفت‌وگوهای این سفر مطرح خواهد شد، گفت: تشریح واقعیت‌های موجود، مظلومیت ملت ایران، جنایت‌های صورت گرفته در منطقه و روندهایی که به بی‌اعتمادی در عرصه بین‌المللی منجر شده، از جمله محورهای مورد توجه ما خواهد بود. رییس‌جمهور با اشاره به سابقه بدعهدی و پیمان‌شکنی امریکا در مذاکرات و توافقات انجام‌شده، اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران بارها در مسیر مذاکره قرار گرفته و توافقاتی نیز به امضا رسیده است، اما با وجود تعهدات صورت گرفته، شاهد بوده‌ایم که طرف مقابل به راحتی توافقات و تعهدات خود را زیر پا گذاشته‌اند؛ موضوعی که در برابر دیدگان افکار عمومی جهان رخ داده است. پزشکیان ادامه داد: اگر به دنبال جهانی امن، همراه با صلح و آرامش هستیم، باید به حقوق انسان‌ها و ملت‌ها و همه ساکنان این کره خاکی احترام گذاشته شود. نمی‌توان با اتکا به زور، ملت‌ها را وادار به تمکین کرد. رییس‌جمهور با اشاره به تحولات غزه و دیگر نقاط منطقه گفت: آنچه در غزه، فلسطین، سوریه، یمن، ایران و دیگر نقاط رخ می‌دهد، باید در چارچوب واقعیات میدانی مورد توجه قـرار گیرد. نمی‌توان هر اقدامی را با عنوان مقابله با تروریسم توجیه کرد. پزشکیان افزود: حمله به غیرنظامیان، خانه‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز عمومی، پرسش‌های جدی درباره ادعاهای مطرح‌شده در خصوص حقوق بشـر ایجاد می‌کند. واقعیت‌های میدانی، فارغ از زبان و نحوه بیان، خود گویای بسیاری از مسائل است و افکار عمومی جهان این وقایع را مشاهده می‌کند. دانش‌آموزان بیگناه میناب مگر تروریست بودند؟ در جنایت لامرد آنها به تروریست‌ها حمله کردند؟ خانه‌ها و بیمارستان‌ها و مراکز را می‌زنند با تروریست‌ها مشکل دارند؟ رییس‌جمهور با اشاره به وضعیت مردم غزه اظهار کرد: جلوگیری از دسترسی مردم به غذا و آب و هدف قرار گرفتن زنان، کودکان و سالمندان، با ادعاهای مربوط به حقوق بشر سازگار نیست و این وضعیت نیازمند توجه جدی جامعه جهانی است. دکتر پزشکیان در پاسخ به پرسشی درباره جلوگیری از حضور تیم رسانه‌ای همراه هیات ایرانی در این سـفر و تأثیر آن بر اطلاع‌رسـانی درباره مواضع ایران گفت: ممکن است تلاش‌هایی برای محدود کردن حضور رسانه‌ای ایران صورت گرفته باشد، اما تریبونی که در اختیار ما قرار دارد، امکان رساندن پیام جمهوری اسلامی ایران را فراهم می‌کند. رییس‌جمهور افزود: رسانه‌های متعددی در نیویورک حضور دارند و اگر بتوانیم پیام خود را به شکل مناسبی مدیریت و منتقل کنیم، امکان انعکاس مواضع ایران وجود خواهد داشت. پزشکیان ادامه داد: محدودیت‌های ایجادشده را می‌توان نشانه‌ای از نگرانی برخی طرف‌ها نسبت به دیده و شنیده شدن واقعیت‌های مربوط به تحولات منطقه دانست. رییس‌جمهور در ادامه با اشاره به فشارهای مختلف علیه جمهوری اسلامی ایران اظهار داشت: این تلاش‌ها صرفاً به اقدامات رسانه‌ای محدود نمی‌شود.